

55604817: สาขาวิชาการจัดการ

คำสำคัญ: การสังเคราะห์รูปแบบ / การจัดการความรู้ / กิจกรรมเพื่อสังคม / ผู้ประกอบการทางสังคม

จุดพร จุ้ยใจงาม: การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์ในบริบทของประเทศไทย: รศ. ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์. 233 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการรูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทย 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทย และ 4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ผู้ประกอบการทางสังคมจำนวน 136 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและการจัดการความรู้จำนวน 9 คน กลุ่มทดลองรูปแบบการจัดการความรู้จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทย แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินทักษะในการจัดการความรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการความรู้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาและทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบแบบที (t-test independent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์ในบริบทของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า VACSIN Model ประกอบด้วย 1) การสร้างพฤติกรรมจิตอาสา (V=Volunteering Behavior) 2) เจตคติในการแบ่งปันความรู้ (A=Attitude of Sharing) 3) กระบวนการจัดการความรู้ (C=Cycle of Knowledge) ได้แก่ การสร้างความรู้ (Create) การจัดเก็บความรู้ (Storing) การแบ่งปันความรู้ (Distribution) และ การใช้ความรู้ (Utilization) 4) กิจกรรมเพื่อสังคม (S=Social Enterprise) 5) นวัตกรรมสังคม (I=Social Innovation) 6) เครือข่ายผู้ประกอบการทางสังคม (N=Social Networking) และผ่านการรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

2. หลังจากนำรูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์ในบริบทของประเทศไทยไปทดลองใช้กับผู้ประกอบการทางสังคม พบว่าผู้ประกอบการทางสังคมมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดการความรู้ โดยผลการทดลองเปรียบเทียบความรู้ของผู้ประกอบการทางสังคมพบว่า มีความรู้ด้านการจัดการความรู้และทักษะในการจัดการความรู้หลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์ในบริบทของประเทศไทย ผู้วิจัยจัดการประชุมเชิงวิชาการและเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทยจำนวน 20 คนมาร่วมกันประเมิน หลังจากการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในรูปแบบการจัดการความรู้ของกิจกรรมเพื่อสังคมในระดับมาก

สาขาวิชาการจัดการ

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2557

55604817: MAJOR: MANAGEMENT

KEY WORD: SYNTHESIS MODEL / KNOWLEDGE MANAGEMENT / SOCIAL ENTERPRISE / SOCIAL
ENTREPRENEURE

JATUPORN JUYJINGAM: A SYNTHESIS OF KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL OF
SOCIAL ENTERPRISE: AN EMPIRICAL STUDY IN THAILAND CONTEXT. THESIS ADVISOR: ASSOC.
PROF. PITAK SIRIWONG, Ph.D. 233 pp.

The purposes of this research were synthesized of knowledge management model of social enterprise by study Thailand context by using research and development methodology. Step 1 analyzed and synthesized need and how to manage knowledge of social enterprise in Thailand context step 2 designed and developing knowledge management model and certify by five expertise step 3 implemented model to selected sampling group and step 4 evaluated and improvement by organize academic forum with social enterprise's stakeholders. There were 136 sampling group selected for survey and 22 sampling were selected on experimental study. The data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test dependent and content analysis.

The research results indicate that:

1. The six components of model of knowledge management for social entrepreneur approach were call VACSIN Model include 1) Volunteering Behavior 2) Attitude of Sharing 3) Cycle of Knowledge 4) Social Enterprise 5) Social Innovation) 6) Social Networking and were certify by expertise.
2. The samples self-posttest of knowledge creation and skill of knowledge management scores were significantly higher than pretest scores at the .05 level.
3. The respect of evaluation and improvement of model knowledge management for social entrepreneur model towards satisfaction was in the high level.

Program of Management

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2014

Thesis Advisors' signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผลการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของกิจการเพื่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์ในบริบทของประเทศไทย ในครั้งนี้เป็นเพียงการสิ้นสุดการทำดุชฎินิพนธ์ แต่ยังไม่สิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ เพราะผลงานที่ได้เป็นเพียงการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของกิจการเพื่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์ในบริบทของประเทศไทย ซึ่งเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้ค้นคว้าต่อไป ข้อค้นพบประการหนึ่งคือมิติของการจัดการเรียนรู้ของผู้ประกอบการทางสังคม ที่ถือเป็นมิติของการศึกษาแบบองค์รวม การพัฒนาองค์ความรู้แบบภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งแตกต่างไปจากการศึกษากระแสหลัก อันนำมาซึ่งความแตกต่างๆ ในค่านิยมระบบทุนนิยมของผู้คนในสังคมปัจจุบันทั้งแนวคิดและแนวทางปฏิบัติ

ในกระบวนการทำวิจัยนี้ผู้วิจัยซาบซึ้งใจในการทำหน้าที่ของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ดุชฎินิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้คิดและดำเนินการวิจัย ในเรื่อง ผู้ประกอบการทางสังคมซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกระแสการเป็นผู้ประกอบการในปัจจุบัน อย่างอิสระ แต่เข้มงวดกับคุณภาพงานทุกขั้นตอน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับคำชี้แนะ แนะนำ แก้ไข จากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ สังข์รักษา อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นผู้ให้ความกระจ่างในการออกแบบระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง โดยใช้วิธีสอนอย่างค่อยเป็นค่อยไปจนทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงระเบียบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งช่วยแต่งแต้มให้งานวิจัยชัดเจนขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ด้วยการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำให้เส้นทางการทำงานของผู้วิจัยดำเนินไปอย่างมีทิศทาง และมีเส้นทางค้นหาความรู้อย่างชัดเจน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พรชัย เทพปัญญา ประธานกรรมการการสอบที่เป็นส่วนสำคัญในการให้คำแนะนำในการปรับระเบียบวิธีวิจัยให้มีคุณค่าทางวิชาการและเป็นเครื่องมือสากลให้ประยุกต์ใช้ได้ในการศึกษาเชิงลึกในเรื่องกิจการเพื่อสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์ ดร. อรรถสิทธิ์ พานแก้ว ที่เสียสละเวลาเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบ และกรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และที่สำคัญ มิตรภาพอันอบอุ่น และความร่วมมือในการให้ข้อมูลของเพื่อน พี่ๆ น้องๆ ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย และเป็นผู้ประกอบการทางสังคม ในระยะเวลาสองปีที่ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยที่ตลิ่งชัน คุณจินดารัตน์ เปล่งผิง นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ปานใจ ธารทัศน์วงศ์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำชี้แนะแนวทาง และกัลยาณมิตรของผู้วิจัยที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจแต่ผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน วิทยาลัยนานาชาติที่สนับสนุนการเรียนในระดับปริญญาเอก และที่สำคัญที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัว ผู้เป็นที่รักและเข้าใจ สนับสนุนให้ผู้วิจัยก้าวผ่านช่วงเวลาที่ยาวนานในการทำดุชฎินิพนธ์จนแล้วเสร็จสิ้น

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ศิลปกรทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสหยั่งรากและเรียนรู้ศาสตร์การวิจัยเพื่อออกมาเป็นนักจัดการที่มีคุณภาพ และสร้างองค์ความรู้แห่งแผ่นดินในมหาวิทยาลัยศิลปกรสืบต่อไป